

ՄԱՍ 2. ՀԱՅԱՍՏԱՆ. ՏՆԱՅԻՆ
ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԸ, ԾԱԽՍԵՐԸ ԵՎ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍՆՆԴԱՍԹԵՐՔԻ
ՄՊԱՌՈՒՄԸ

Գլուխ 7. Տնային տնտեսությունների եկամուտները, ծախսերը և հիմնական սննդամթերքի սպառումը¹

Սույն բաժնում ներկայացված է տնային տնտեսությունների եկամուտների, ծախսերի և հիմնական սննդամթերքի սպառման դինամիկան 2004-2011թթ.-ի ընթացքում: Ներկայացվող վերլուծությունը հիմնված է տնային տնտեսությունների կենսամակարդակի (կենսապայմանների) ամբողջացված հետազոտությունների արդյունքների վրա: Տեղեկատվության աղբյուրն է՝ ընթացիկ ծախսերի, սպառման և եկամուտների օրագիրը: Այս գլխում ներկայացված տնային տնտեսությունների կենսամակարդակի բոլոր ցուցանիշները գնահատվել են ըստ մեկ շնչի հաշվով կատարված հաշվարկների:

7.1. Տնային տնտեսությունների եկամուտները

Տնային տնտեսության եկամուտը հանդիսանում է բնակչության կենսամակարդակը գնահատող կարևորագույն ցուցանիշներից մեկը:

Տնային տնտեսության ամբողջական եկամուտների ներքո հասկացվում են դրամական և ոչ դրամական եկամուտները:

Տնային տնտեսության դրամական եկամուտներն իրենց մեջ ներառում են տնային տնտեսության անդամների կողմից որպես աշխատանքի վարձատրություն ստացված գումարները (չեն հաշվառվում եկամտահարկը և աշխատավարձից այլ պարտադիր սոցիալական վճարումները), ինքնագրավածության արդյունքում կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված գումարները, սոցիալական տրանսֆերտները (կենսաթոշակները, դրամական սոցիալական աջակցությունը, ներառյալ գործազրկության նպաստը, ընտանեկան նպաստը, երեխայի ծննդյան և խնամքի նպաստները և այլ նպաստներ), մասնավոր տրանսֆերտները, վարձակալության տրված սեփականության դիմաց վարձավճարները, տոկոսավճարները, դիվիդենդները, շահաբաժինները, բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի վաճառքից ստացված գումարները, անշարժ գույքի և տան ունեցվածքի, անասունների, սեփական տնտեսությունից ստացված մթերքի վաճառքից գումարները, կրթաթոշակների, ինչպես նաև բարեկամների և այլ անձանց կողմից տրամադրված օժանդակության կամ այլ դրամական եկամուտների տեսքով ստացված գումարները:

Տնային տնտեսության ամբողջական եկամուտը կազմված է դրամական եկամուտների բոլոր հոդվածներից և այնպիսի ոչ դրամական եկամուտներից, ինչպիսիք են տնային տնտեսության կողմից սպառվող (օգտագործվող) սեփական տնտեսությունից ստացված սննդամթերքը՝ դրամական արտահայտությամբ, ինչպես նաև բարեկամներից կամ այլ անձանցից անվճար ստացված ոչ պարենային ապրանքները և ծառայությունները:

Տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով դրամական անվանական եկամուտների չափն ու կառուցվածքը 2008-2011թթ.-ին բերված է Աղյուսակ 7.1-ում:

¹ Տեղեկատվության աղբյուր՝ ընթացիկ ծախսերի, սպառման և եկամուտների օրագիր

Աղյուսակ 7.1. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների անվանական եկամուտների տեսակները, 2008-2011թթ.

	Տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական							
	Դրամ				%			
	2008թ.	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2008թ.	2009թ.	2010թ.	2011թ.
1. Դրամական եկամուտներ	26866	28038	31553	34206	90.8	91.8	91.6	92.3
այդ թվում՝								
• վարձու աշխատանք	14491	15328	16738	18135	49.0	50.2	48.6	48.9
• ինքնազբաղվածություն	2385	1534	2193	2325	8.1	5.0	6.4	6.3
• գյուղմթերքի և անասունի վաճառք	1771	1667	1181	1731	6.0	5.5	3.4	4.7
• սեփականություն (վարձակալության վճարներ, տոկոսավճարներ, շահաբաժիններ)	35	25	30	141	0.1	0.1	0.1	0.4
• պետական թոշակներ և նպաստներ	4870	5615	5888	6502	16.5	18.4	17.1	17.5
• տրանսֆերտներ	2692	2669	3927	4127	9.1	8.7	11.4	11.1
դրանցից՝								
- Հայաստանում ապրող բարեկամներից	449	354	494	554	1.5	1.2	1.4	1.5
- Հայաստանից դուրս ապրող	2243	2315	3431	3571	7.6	7.5	10.0	9.6
• այլ եկամուտներ	622	1200	1596	1245	2.0	3.9	4.6	3.4
2. Ոչ դրամական եկամուտներ	2710	2503	2881	2844	9.2	8.2	8.4	7.7
այդ թվում՝								
• սննդամթերքի սպառում սեփական տնտեսությունից	2426	2230	2537	2499	8.2	7.3	7.4	6.7
• անվճար ոչ պարենային ապրանքներ և ծառայություններ	284	273	344	345	1.0	0.9	1.0	1.0
Ընդամենը ամբողջական եկամուտ	29576	30541	34434	37050	100	100	100	100

Աղբյուրը. *SSYUՀ 2008-2011թթ.*

- Ինչպես վկայում են Աղյուսակ 7.1-ի տվյալները, 2008-2011թթ.-ի ընթացքում մի փոքր աճել է դրամական եկամուտների մասնաբաժինն ամբողջական եկամուտների կազմում: Քաղաքային բնակավայրերում նույն ժամանակաշրջանում նվազել է եկամուտների մասնաբաժինը ինքնազբաղվածությունից: Դիտարկելով տնային տնտեսությունների եկամուտների աղբյուրներն ըստ բնակավայրերի՝ ակնհայտ է դառնում, որ վարձու աշխատանքից եկամուտների կարևորությունը մեծ է հատկապես քաղաքաբնակների համար, որտեղ այն 2011թ.-ին կազմել է ամբողջական եկամուտների 59%-ը: Մյուս կողմից գյուղաբնակ տնային տնտեսությունների համար եկամուտների մասնաբաժինը վարձու աշխատանքից մոտ կրկնակի ցածր է և կազմել է ամբողջական եկամուտների 27%-ը: 2011թ.-ին 2008թ.-ի համեմատ նվազել է գյուղաբնակների եկամուտների մասնաբաժինը

գյուղերի և անասունի վաճառքից (17.6%-ից՝ 14.8%): Գյուղաբնակ տնային տնտեսությունների համար ոչ դրամական եկամուտների մասնաբաժինը անհամեմատ բարձր է քաղաքաբնակների համեմատ, հատկապես սեփական տնտեսությունից ստացված սննդամթերքի տեսքով: Ոչ դրամական եկամուտների մասնաբաժինը 2011թ.-ին կազմել է գյուղաբնակ տնային տնտեսությունների եկամուտների 18%-ը, երբ քաղաքաբնակների համար այն կազմել է միայն 3% (Աղյուսակ 7.2): Հարկ է նշել նաև, որ, ինչպես քաղաքաբնակ, այնպես էլ գյուղաբնակ տնային տնտեսությունների համար ավելացել է մասնավոր տրանսֆերտների մասնաբաժինը (համապատասխանաբար՝ 2008թ.-ի 9.9%-ից՝ 2011թ.-ին կազմելով 11.1%, և գյուղաբնակներինը՝ 2008թ.-ի 7.3%-ից՝ 2011թ.-ին կազմելով նույն 11.1%):

Աղյուսակ 7.2. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների անվանական եկամուտների աղբյուրներն ըստ բնակավայրի տեսակի, 2008 և 2011թթ., (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

	Քաղաքային բնակավայր				Գյուղական բնակավայր			
	դրամ		%		դրամ		%	
	2008թ.	2011թ.	2008թ.	2011թ.	2008թ.	2011թ.	2008թ.	2011թ.
1. Դրամական եկամուտներ	30174	38451	96.8	96.9	20754	26384	78.0	81.9
այդ թվում՝								
• վարձու աշխատանք	18068	23246	57.9	58.6	7881	8717	29.6	27.0
• ինքնագրադավաճություն	3084	2901	9.9	7.3	1092	1264	4.1	3.9
• գյուղմթերքի և անասունի վաճառք	201	77	0.6	0.2	4670	4778	17.6	14.8
• սեփականություն (վարձակալության վճարներ, տոկոսավճարներ, շահաբաժիններ)	49	216	0.2	0.5	10	3	0.0	0.0
• պետական թոշակներ և նպաստներ	5006	6650	16.1	16.8	4615	6229	17.3	19.3
• տրանսֆերտներ	3094	4422	9.9	11.1	1950	3584	7.3	11.1
դրանցից՝								
- Հայաստանում ապրող բարեկամներից	587	769	1.9	1.9	195	159	0.7	0.5
- Հայաստանից դուրս ապրող	2507	3650	8.0	9.2	1755	3425	6.6	10.6
• այլ եկամուտներ	672	939	2.2	2.4	536	1809	2.1	5.8
2. Ոչ դրամական եկամուտներ	1010	1219	3.2	3.1	5852	5837	22.0	18.1
այդ թվում՝								
• սննդամթերքի սպառում սեփական տնտեսությունից	686	773	2.2	2.0	5642	5678	21.2	17.6
• անվճար ոչ պարենային ապրանքներ և ծառայություններ	324	446	1.0	1.1	210	159	0.8	0.5
Ընդամենը ամբողջական եկամուտ	31184	39670	100	100	26606	32221	100	100

Աղբյուրը. *SSYUՀ՝ 2008 և 2011թթ.*

Աղյուսակ 7.3-ում բերված է դրամական եկամուտների կառուցվածքն՝ ըստ դրամական եկամուտների դեցիլային խմբերի: Տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս եկամտի աղբյուրների բաշխվածությունն ու դրանց դինամիկան: 2004-2011թթ.-ի ընթացքում նվազել է աշխատանքից ստացված եկամուտների տարբերությունը տասներորդ և առաջին դեցիլային խմբերում (2004թ.-ի 98 անգամից, 2011թ.-ին կազմելով 81 անգամ): Գյուղմթերքի վաճառքից ստացված եկամուտների տարբերությունը տասներորդ և առաջին դեցիլային խմբերում 2004թ.-ի 7.7 անգամից կրճատվել է 2011թ.-ին կազմելով 3.9 անգամ: Տրանսֆերտներից ստացված եկամուտների տարբերությունը տասներորդ և առաջին դեցիլային խմբերում մնացել է նույնը՝ 2004 և 2011թթ.-ին 57 անգամ (Աղյուսակ 7.3 և Գծապատկեր 7.1):

Աղյուսակ 7.3. Հայաստան. Դրամական անվանական եկամուտների դինամիկան ըստ տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտների դեցիլային խմբերի 2004-2011թթ.-ին*
(մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական, դրամով)

2004թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	2260	4395	6189	8017	9869	11903	14337	17882	23793	47061
այդ թվում՝ եկամուտներ աշխատանքից	294	959	2029	3384	4929	6323	8105	11498	15944	28881
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	1032	1872	2175	2094	2357	2315	2190	2059	1921	1771
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	495	810	909	1282	1213	1683	1775	1867	2311	3823
տրանսֆերտներ	157	188	444	592	728	1000	1582	1857	2840	8933
որից՝ - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	72	83	153	193	162	335	332	314	542	1571
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	84	98	284	378	559	656	1229	1539	2273	7331
այլ եկամուտներ	282	566	632	665	642	582	685	601	777	3653

2005թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	2580	5088	7246	9383	11617	14058	16848	20875	27319	45531
այդ թվում՝ եկամուտներ աշխատանքից	162	1052	2897	4676	5968	8477	10237	13807	19422	30744
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	1112	2323	2297	2375	3122	2648	2727	2593	1874	1605
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	704	707	846	909	1115	1321	1841	1784	2538	4525
տրանսֆերտներ	173	354	481	720	834	1008	1516	2077	2889	6864

2005թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	49	153	133	237	203	275	284	525	621	821
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	124	199	341	467	629	731	1230	1549	2264	6043
այլ եկամուտներ	429	652	725	703	578	604	527	614	596	1793

2006թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	3717	6929	9262	11569	13886	16399	19452	23215	29232	51707
այդ թվում` եկամուտներ աշխատանքից	602	2332	4296	5754	8061	9006	12423	15272	20777	36163
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	1698	2687	2911	3100	2808	3258	2664	2505	2006	2083
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	685	828	863	1280	1206	2035	2002	2355	2475	3424
տրանսֆերտներ	215	417	469	652	886	1059	1249	1995	2905	7219
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	62	91	94	87	157	175	293	456	736	970
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	153	322	361	558	718	871	950	1533	2145	6206
այլ եկամուտներ	517	665	723	783	925	1041	1114	1088	1069	2818

2007թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	4291	8201	11030	13714	16658	19636	23230	27886	35539	64609
այդ թվում` եկամուտներ աշխատանքից	643	2707	4894	7714	9434	12195	15643	19285	26189	47808
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	2061	2925	3079	3262	3751	3685	3475	2955	2773	2985
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	514	1183	1650	1400	1545	1608	1305	2095	1774	3275
տրանսֆերտներ	295	505	605	760	1302	1627	2035	2941	4298	9581
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	76	192	94	164	187	255	581	501	678	1236
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	218	313	506	595	1110	1363	1424	2436	3617	8345
այլ եկամուտներ	778	881	802	578	626	521	772	610	505	960

2008թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	5236	10012	13483	16754	20150	23936	28035	33561	42934	76398
այդ թվում` եկամուտներ աշխատանքից	682	3085	6298	8442	10553	13783	18467	22034	31085	55560
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	2550	4099	4334	4412	4951	5620	5356	6684	4656	6259
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	787	1663	1631	1959	2093	1597	1412	1491	1706	3474
տրանսֆերտներ	549	617	790	1368	2020	2138	2355	2884	4765	9662
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	162	135	141	198	319	504	388	462	752	1463
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	384	482	649	1171	1701	1634	1965	2421	4013	8198
այլ եկամուտներ	668	548	431	572	533	797	445	468	722	1443

2009թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	5273	9877	13731	17660	21416	25337	30058	36482	45723	76508
այդ թվում` եկամուտներ աշխատանքից	448	2465	5724	9460	11741	14966	19002	22770	30766	52328
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	2714	4741	4579	4537	5480	6800	6342	6344	7246	7692
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	765	878	1429	1213	1405	1387	953	2070	1734	4928
տրանսֆերտներ	315	489	1051	1133	1775	1442	2927	3614	4518	9584
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	98	118	243	249	315	173	421	311	568	1067
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	217	371	807	884	1457	1269	2506	3303	3951	8517
այլ եկամուտներ	1031	1304	948	1317	1015	742	834	1684	1459	1976

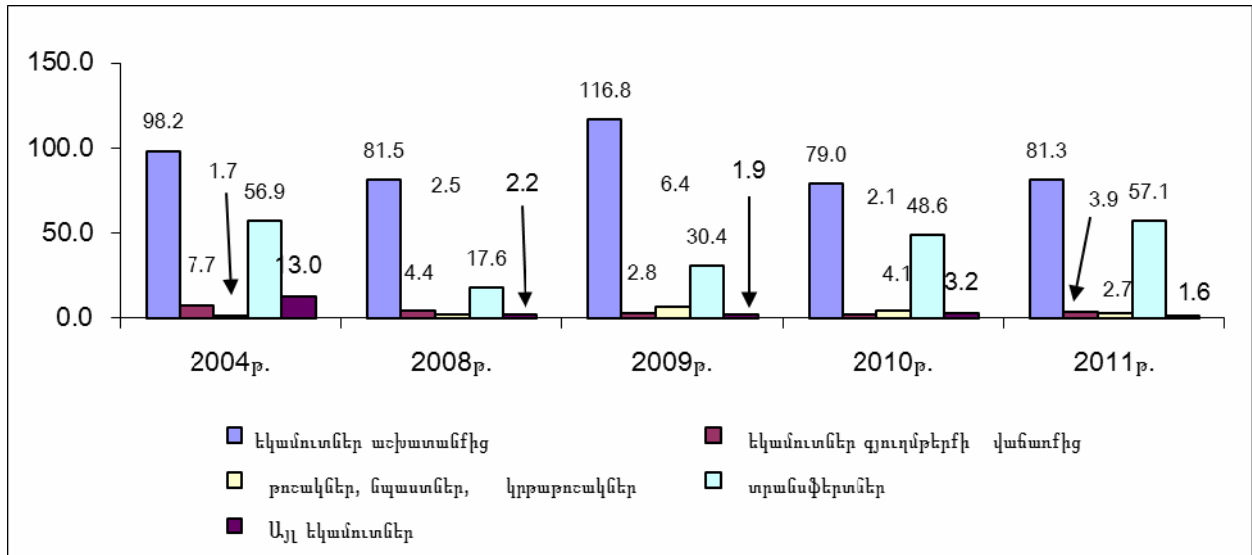
2010թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	6489	11207	15440	19407	23166	27216	32225	39133	49671	91965
այդ թվում` եկամուտներ աշխատանքից	748	2774	6178	10387	13460	15843	19319	25760	35951	59114
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	3380	4979	5281	5181	5264	6830	7617	7104	6250	7090
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	599	1145	1065	933	842	1186	979	1205	1439	2438
տրանսֆերտներ	390	714	1087	1465	2346	2080	3026	3998	5221	18963
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	136	207	220	205	369	202	578	871	833	1314
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	254	506	866	1260	1967	1874	2448	3127	4379	17649
այլ եկամուտներ	1372	1595	1828	1441	1254	1276	1284	1066	810	4360

2011թ.	Դեցիլային խմբեր ըստ դրամական եկամուտների									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, միջին ամսական, դրամ	6530	12242	16757	21181	25880	30582	36501	43972	55171	95095
այդ թվում` եկամուտներ աշխատանքից	772	3678	7237	11181	14155	18480	22218	28220	37017	62731
թոշակներ, նպաստներ, կրթաթոշակներ	3143	5104	5307	5954	6861	7965	7452	8148	6882	8575
եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	1005	1287	1457	1363	1642	1182	1694	1815	2030	3928
տրանսֆերտներ	311	570	1185	1543	2123	2044	3960	4437	7541	17770
որից` - Հայաստանում ապրող բարեկամներից	97	70	259	455	269	232	375	477	1382	1962
- Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	214	500	921	1077	1854	1812	3585	3959	6159	15808
այլ եկամուտներ	1299	1603	1571	1140	1099	911	1177	1352	1701	2091

Աղբյուրը. ՏՏԿԱՀ 2004-2011թթ.

*) Բացառությամբ եկամուտը ցույց չտված տնային տնտեսությունների

Գծապատկեր 7.1. Հայաստան. Տասներորդ դեցիլային խմբի տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտների հարաբերությունն առաջին դեցիլային խմբի տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտներին՝ ըստ եկամուտների աղբյուրների 2004,2008-2011թթ.-ին* (մեկ շնչի հաշվով ,միջին ամսական, անգամ)

Աղբյուրը. *SSYUՀ 2004,2008-2011թթ.*

*) Բացառությամբ եկամուտը ցույց չտված տնային տնտեսությունները:

Պետական տրանսֆերտները եկամտի հիմնական աղբյուր են հենց առաջին դեցիլային խմբի տնային տնտեսությունների համար (2011թ.՝ 48.1%), իսկ տասներորդ դեցիլային խմբում՝ եկամտի այդ աղբյուրի մասնաբաժինը շատ փոքր է (9.0%) (Աղյուսակ 7.4 և Գծապատկեր 7.2): 2004-2011թթ.-ին պետական տրանսֆերտների մասնաբաժինն ավելացել է տնային տնտեսությունների բոլոր դեցիլային խմբերում, բացի երկրորդ և երրորդ դեցիլային խմբի:

Մասնավոր տրանսֆերտների մասնաբաժինն ամենաբարձրն է տասներորդ դեցիլի տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտների կազմում (18.7%), և 2004թ.-ի համեմատ եկամտի այդ աղբյուրի տեսակարար կշիռը համարյա չի փոխվել (19.0%-ից 18.7%): Եկամտի այդ աղբյուրի մասնաբաժինը 2011թ.-ին նվազել է 2004թ.-ի համեմատ համարյա բոլոր դեցիլային խմբերի տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտների կազմում, բացի երկրորդ, հինգերորդ և իններորդ դեցիլային խմբերի: Առաջին և երկրորդ դեցիլային խմբի համար նշված մասնաբաժինն ամենացածրն է բոլոր խմբերից և մոտ 4 անգամ պակաս է տասներորդ դեցիլի տնային տնտեսությունների տեսակարար կշռից (4.8%, 4.7%, և 18.7% համապատասխան):

Աղյուսակ 7.4. Հայաստան. Դրամական եկամուտների կառուցվածքն ըստ դրամական եկամուտների դեցիլային խմբերի 2004-2011թթ.-ին, (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

(տոկոսներով)

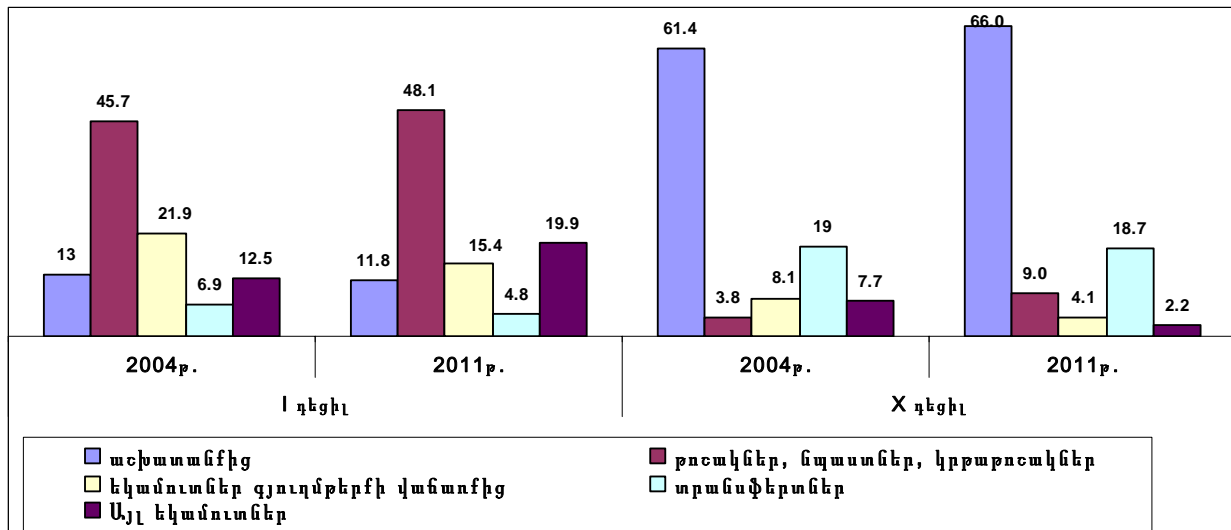
Դրամական եկամուտների դեցիլային խմբեր	Տարիներ	Դրամական եկամուտներ	այդ թվում՝						
			աշխատանքից	թոշակներ, նպաստներ կրթաթոշակներ	եկամուտներ գյուղմթերքի վաճառքից	տրանսՖերտներ	որից՝		այլ եկամուտներ
							Հայաստանում ապրող բարեկամներից	Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	
I	2004 թ.	100	13	45.7	21.9	6.9	3.2	3.7	12.5
	2005 թ.	100	6.3	43.1	27.3	6.7	1.9	4.8	16.6
	2006 թ.	100	16.2	45.7	18.4	5.8	1.7	4.1	13.9
	2007 թ.	100	15	48	12	6.9	1.8	5.1	18.1
	2008 թ.	100	13	48.7	15	10.5	3.1	7.3	12.8
	2009 թ.	100	8.5	51.5	14.5	6	1.9	4.1	19.6
	2010 թ.	100	11.5	52.2	9.2	6	2.1	3.9	21.1
	2011 թ.	100	11.8	48.1	15.4	4.8	1.5	3.3	19.9
II	2004 թ.	100	21.8	42.6	18.4	4.3	1.9	2.2	12.9
	2005 թ.	100	20.7	45.7	13.8	7	3	3.9	12.8
	2006 թ.	100	33.7	38.8	11.9	6	1.3	4.7	9.6
	2007 թ.	100	33	35.7	14.4	6.2	2.3	3.8	10.7
	2008 թ.	100	30.8	40.9	16.6	6.2	1.3	4.8	5.5
	2009 թ.	100	25	48	8.9	4.9	1.2	3.7	13.2
	2010 թ.	100	24.8	44.4	10.2	6.4	1.8	4.5	14.2
	2011 թ.	100	30	41.7	10.5	4.7	0.6	4.1	13.1
III	2004թ.	100	32.8	35.1	14.7	7.2	2.5	4.6	10.2
	2005 թ.	100	40	31.7	11.7	6.6	1.8	4.7	10
	2006 թ.	100	46.4	31.4	9.3	5.1	1	4	7.8
	2007 թ.	100	44.4	27.9	15	5.5	0.9	4.6	7.2
	2008 թ.	100	46.7	32.1	12.1	5.9	1	4.8	3.2
	2009 թ.	100	41.7	33.3	10.4	7.7	1.8	5.9	6.9
	2010 թ.	100	40	34.2	6.9	7	1.4	5.6	11.8
	2011 թ.	100	43.2	31.7	8.7	7.0	1.5	5.5	9.4
IV	2004 թ.	100	42.2	26.1	16	7.4	2.4	4.7	8.3
	2005 թ.	100	49.8	25.3	9.7	7.7	2.5	5	7.5
	2006 թ.	100	49.7	26.8	11.1	5.6	0.8	4.8	6.8
	2007 թ.	100	56.2	23.8	10.2	5.5	1.2	4.3	4.3
	2008 թ.	100	50.4	26.3	11.7	8.2	1.2	7	3.4
	2009 թ.	100	53.6	25.7	6.9	6.4	1.4	5	7.5
	2010 թ.	100	53.5	26.7	4.8	7.5	1.1	6.5	7.4
	2011 թ.	100	52.8	28.1	6.4	7.3	2.1	5.2	5.4
V	2004 թ.	100	49.9	23.9	12.3	7.4	1.7	5.7	6.5
	2005 թ.	100	51.4	26.9	9.5	7.2	1.7	5.4	5
	2006 թ.	100	58.1	20.2	8.7	6.4	1.1	5.3	6.6
	2007 թ.	100	56.6	22.5	9.3	7.8	1.1	6.7	3.8
	2008 թ.	100	52.4	24.6	10.4	10	1.6	8.4	2.6
	2009 թ.	100	54.8	25.6	6.6	8.3	1.5	6.8	4.7
	2010 թ.	100	58.1	22.7	3.6	10.1	1.6	8.5	5.4
	2011 թ.	100	54.7	26.5	6.3	8.2	1.0	7.2	4.3

Դրամական եկամուտների դեցիլային խմբեր	Տարիներ	Դրամական եկամուտներ	այդ թվում՝						
			աշխատանքից	թոշակներ, նպաստներ կրթաթոշակներ	եկամուտներ գյուղ-վաճառքից	տրանս-Ֆերտներ	որից՝		այլ եկամուտներ
							Հայաստանում ապրող բարեկամներից	Հայաստանից դուրս ապրող բարեկամներից	
VI	2004 թ.	100	53.1	19.5	14.1	8.4	2.8	5.5	4.9
	2005 թ.	100	60.3	18.8	9.4	7.2	2	5.2	4.3
	2006 թ.	100	54.9	19.9	12.4	6.5	1.1	5.4	6.3
	2007 թ.	100	62.1	18.8	8.2	8.3	1.3	6.9	2.6
	2008 թ.	100	57.6	23.5	6.7	8.9	2.1	6.8	3.3
	2009 թ.	100	59.1	26.8	5.5	5.7	0.7	5	2.9
	2010 թ.	100	58.2	25.1	4.4	7.6	0.7	6.9	4.7
	2011 թ.	100	60.4	26	3.9	6.7	0.8	5.9	3
VII	2004 թ.	100	56.5	15.3	12.4	11	2.3	8.6	4.8
	2005 թ.	100	60.8	16.2	10.9	9	1.7	7.3	3.1
	2006 թ.	100	63.9	13.7	10.3	6.4	1.5	4.9	5.7
	2007 թ.	100	67.3	15	5.6	8.8	2.5	6.1	3.3
	2008 թ.	100	65.9	19.1	5	8.4	1.4	7	1.6
	2009 թ.	100	63.2	21.1	3.2	9.7	1.4	8.3	2.8
	2010 թ.	100	60	23.6	3	9.4	1.8	7.6	4
	2011 թ.	100	60.9	20.4	4.6	10.8	1	9.8	3.3
VIII	2004 թ.	100	64.3	11.5	10.4	10.4	1.8	8.6	3.4
	2005 թ.	100	66.1	12.5	8.6	9.9	2.5	7.4	2.9
	2006 թ.	100	65.8	10.8	10.1	8.6	2	6.6	4.7
	2007 թ.	100	69.2	10.6	7.5	10.5	1.8	8.7	2.2
	2008 թ.	100	65.7	19.9	4.4	8.6	1.4	7.2	1.4
	2009 թ.	100	62.4	17.4	5.7	9.9	0.9	9	4.6
	2010 թ.	100	65.8	18.2	3.1	10.2	2.2	8	2.7
	2011 թ.	100	64.2	18.5	4.1	10.1	1.1	9	3.1
IX	2004 թ.	100	67	8.1	9.7	11.9	2.3	9.6	3.3
	2005 թ.	100	71.1	6.8	9.3	10.6	2.3	8.3	2.2
	2006 թ.	100	71.1	6.9	8.5	9.9	2.5	7.4	3.6
	2007 թ.	100	73.7	7.8	5	12.1	1.9	10.2	1.4
	2008 թ.	100	72.4	10.8	4	11.1	1.8	9.3	1.7
	2009 թ.	100	67.3	15.8	3.8	9.9	1.2	8.6	3.2
	2010 թ.	100	72.4	12.6	2.9	10.5	1.7	8.8	1.6
	2011 թ.	100	67.1	12.5	3.7	13.7	2.5	11.2	3.0
X	2004 թ.	100	61.4	3.8	8.1	19	3.3	15.6	7.7
	2005 թ.	100	67.5	3.6	9.9	15.1	1.8	13.3	3.9
	2006 թ.	100	69.9	4	6.6	14	1.9	12.1	5.5
	2007 թ.	100	74	4.6	5.1	14.8	1.9	12.9	1.5
	2008 թ.	100	72.7	8.2	4.5	12.6	1.9	10.7	1.9
	2009 թ.	100	68.4	10.1	6.4	12.5	1.4	11.1	2.6
	2010 թ.	100	64.3	7.7	2.7	20.6	1.4	19.2	4.7
	2011 թ.	100	66	9	4.1	18.7	2.1	16.6	2.2

Աղբյուրը. ՏՏԿԱՀ 2004-2011թթ.

Գծապատկեր 7.2. Հայաստան. Դրամական եկամուտների կառուցվածքն առաջին և տասներորդ դեցիլային խմբերի տնային տնտեսությունների շրջանում, 2004 և 2011թթ. (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

(տոկոսներով)

Աղբյուրը. *SSCULZ 2004 և 2011թթ.*

7.2 Տնային տնտեսությունների ծախսերը

Տնային տնտեսությունների նյութական վիճակը բնութագրող հաջորդ ցուցանիշը՝ տնային տնտեսության ամբողջական սպառողական ծախսերն են: Տնային տնտեսության ամբողջական սպառողական ծախսերի ներքո հասկացվում են դրամական և ոչ դրամական սպառողական ծախսերը:

Տնային տնտեսությունների ամբողջական սպառողական ծախսերը ներառում են տնային տնտեսությունների կողմից հաշվետու ժամանակահատվածում ձեռք բերված պարենային (ներառյալ տանից դուրս սպառված սննդամթերքի վրա կատարած ծախսերը ու տնային տնտեսության կողմից սպառվող (օգտագործվող) սեփական տնտեսությունից ստացված, ինչպես նաև բարեկամներից կամ այլ անձանցից անվճար ստացված սննդամթերքը՝ դրամական արտահայտությամբ) և ոչ պարենային (ներառյալ երկարաժամկետ օգտագործման ապրանքների վրա կատարած ծախսերը) ապրանքների ու ծառայությունների դիմաց կատարված վճարումները, ինչպես նաև բարեկամներից կամ այլ անձանցից անվճար ստացված ոչ պարենային ապրանքները և ծառայությունները գնահատված դրամական արտահայտությամբ:

Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերը չեն ներառում հարկեր, դրամահավաքներ, պարտքերի մարում, ալիմենտների վճարում, բարեկամներին օգնություն, տուգանքներ, վարկերի մարում և այլ սպառման հետ չկապված ծախսեր, կուտակումներ, ինչպես նաև տնային տնտեսությունների արտադրողական գործունեության հետ կապված ծախսեր (սերմերի, անասունի, հումքի ձեռքբերում):

Այս գլխում բերված սպառողական ծախսերի մասին տվյալները վերաբերվում են ամբողջական սպառողական ծախսերին:

Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերը ներառում են.

Պարենային ապրանքներ

- միս և մսամթերք
- կաթ և կաթնամթերք
- ձու
- ձուկ և ձկնամթերք
- շաքար և հրուշակեղեն
- կարագ և բուսական յուղեր
- կարտոֆիլ
- բանջարաբոստանային մշակաբույսեր
- մրգեր, հատապտուղներ, ընկուզազգիներ և խաղող
- հաց և հացամթերք
- այլ մթերք
- սնունդ տնից դուրս

Ալկոհոլային խմիչք

Ծխախոտ

Ոչ պարենային ապրանքներ

- հագուստ, կտորեղեն, կոշիկ
- կահույք, գորգեր, կենցաղային նշանակության ապրանքներ
- հիգիենայի պարագաներ և դեղամիջոցներ
- տրանսպորտային միջոցներ, դրանց պահեստամասեր և վառելիք
- այլ ոչ պարենային ապրանքներ

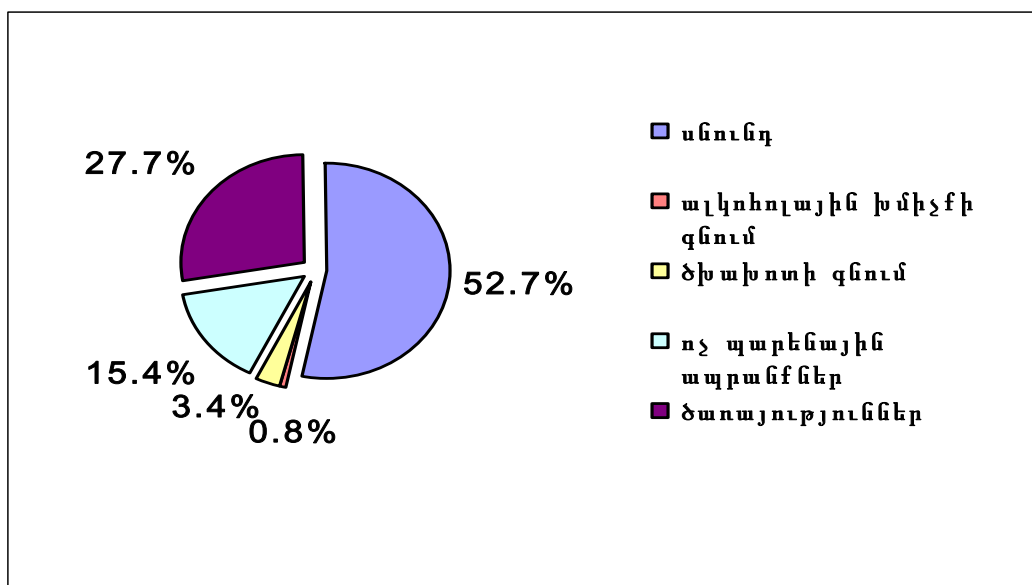
Ծառայություններ

- բնակ-կոմունալ, կենցաղային (առանց հեռախոսի)
- մշակութային, հանգստի և սպորտի
- կրթության, ուսուցման և նախադպրոցական դաստիարակության
- բժշկական և առողջարանային
- տրանսպորտի և կապի
- այլ

Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերի կառուցվածքը 2011թ.-ին ներկայացված է Գծապատկեր 7.3-ում: Համաձայն ստացված տվյալների՝ բնակչության սպառողական ծախսերի ավելի քան կեսը կազմում են սննդի վրա կատարված ծախսերը՝ 52.7%: 2004թ.-ի համեմատ (56.1%), այդ ծախսերի մասնաբաժինն ընդհանուր սպառողական ծախսերի մեջ նվազել է (Աղյուսակ 7.5):

Գծապատկեր 7.3. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերի կառուցվածքը 2011թ.-ին, տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական

(տոկոսներով)

Աղբյուրը. SSԿՄՀ 2011թ.

Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերի կառուցվածքի փոփոխությունն ըստ 2004, 2008-2011թթ.-ի հետազոտությունների արդյունքների բերված է ստորև աղյուսակում:

Աղյուսակ 7.5. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների անվանական սպառողական ծախսերի կառուցվածքը, 2004, 2008-2011թթ.

Ծախսերի հոդվածները	Տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական									
	Դրամ					%				
	2004թ	2008թ	2009թ	2010թ	2011թ	2004թ	2008թ	2009թ	2010թ	2011թ
Սպառողական ծախսեր	19251	28878	27667	28646	32585	100	100	100	100	100
այդ թվում՝										
սնունդ	10797	14984	14145	14844	17184	56.1	51.9	51.1	51.8	52.7
որից՝										
սնունդ տնից դուրս	227	449	389	452	434	1.2	1.6	1.4	1.6	1.3
ալկոհոլային խմիչքի գնում	163	227	238	272	245	0.8	0.8	0.9	1.0	0.8
ծխախոտի գնում	808	1019	1035	1009	1123	4.2	3.5	3.7	3.5	3.4
ոչ պարենային ապրանքներ	2787	4730	4294	4439	5022	14.5	16.4	15.5	15.5	15.4
ծառայություններ	4696	7918	7955	8082	9011	24.4	27.4	28.8	28.2	27.7
այդ թվում՝										
առողջապահություն	1500	1035	888	1136	686	7.8	3.6	3.2	4.0	2.1
կրթություն	708	1221	833	141	167	3.7	4.2	3.0	0.5	0.5
բնակ-կոմունալ	1146	2635	2950	3008	3567	6.0	9.1	10.7	10.5	10.9
տրանսպորտ	694	967	1101	906	1003	3.6	3.3	4.0	3.2	3.1
կապ	291	1404	1285	1424	1570	1.5	4.9	4.6	5.0	4.8
մշակույթ	3	3	4	4	12	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
իրավաբանական ծառայություններ	3	16	15	121	92	0.0	0.1	0.1	0.4	0.3
այլ ծառայություններ	351	637	879	1342	1914	1.8	2.2	3.2	4.7	6.0

Աղբյուրը. *SSYUL 2004, 2008-2011թթ.*

Մենդի համար կատարված ծախսերի մասնաբաժինը շարունակում է ավելի մեծ լինել գյուղական բնակավայրերի տնային տնտեսությունների ընդհանուր սպառողական ծախսերի կազմում: 2004թ.-ի համեմատ 2011թ.-ին գյուղաբնակ տնային տնտեսություններում 62.5%-ից մինչև 60.6%-ը նվազել են սննդի ձեռք բերման համար կատարված ծախսերը: Իսկ ծառայությունների համար կատարված ծախսերի մասնաբաժինը, հատկապես կապի համար վճարվող գումարների տոկոսը, այլ կոմունալ ծառայությունների համեմատ շեշտակիորեն բարձրացել է: Քաղաքային և գյուղական բնակչության ոչ պարենային ապրանքների ձեռք բերման վրա կատարված ծախսերի մասնաբաժինը 2011թ.-ին սպառողական ծախսերում շատ մոտ են (համապատասխանաբար՝ 15.8 և 14.5%): Բնակ-կոմունալ ծախսերի մասնաբաժինն ընդհանուր ծախսերի կազմում քաղաքային բնակչության շրջանում ավելի են, քան գյուղաբնակ տնային տնտեսությունների շրջանում (Աղյուսակ 7.6, Գծապատկեր 7.4):

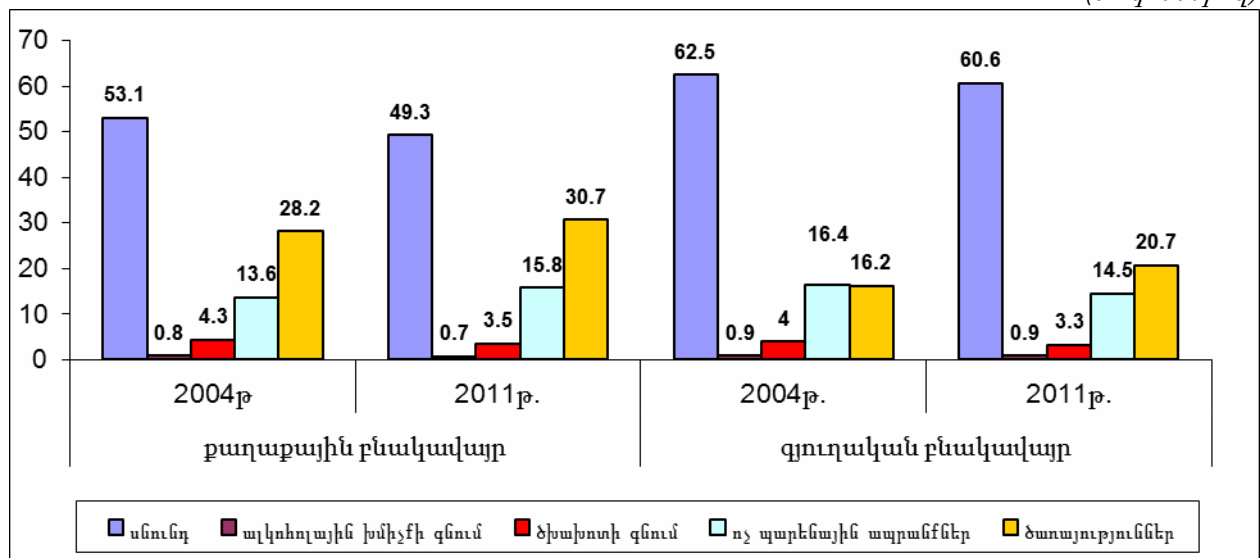
Աղյուսակ 7.6. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների անվանական սպառողական ծախսերի կառուցվածքն ըստ բնակավայրի տեսակի, 2004 և 2011թթ. (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

Ծախսերի հոդվածները	Քաղաքային բնակավայր				Գյուղական բնակավայր			
	դրամ		%		դրամ		%	
	2004թ.	2011թ.	2004թ.	2011թ.	2004թ.	2011թ.	2004թ.	2011թ.
Սպառողական ծախսեր	20933	35041	100	100	16458	28059	100	100
այդ թվում՝								
անունդ	11109	17277	53.1	49.3	10281	17010	62.5	60.6
որից՝ անունդ տնից դուրս	321	623	1.5	1.8	72	84	0.4	0.3
ակտիվային խմիչքի գնում	173	236	0.8	0.7	146	263	0.9	0.9
ծխախոտի գնում	894	1225	4.3	3.5	666	934	4.0	3.3
ոչ պարենային ապրանքներ	2841	5546	13.6	15.8	2695	4059	16.4	14.5
ծառայություններ	5916	10757	28.2	30.7	2670	5793	16.2	20.7
այդ թվում՝								
ատոդապահություն	1794	707	8.6	2.0	1012	537	6.1	1.9
կրթություն	976	249	4.7	0.7	265	15	1.6	0.1
բնակ-կոմունալ	1382	4046	6.6	11.5	755	2685	4.6	9.6
տրանսպորտ	929	1226	4.4	3.5	303	591	1.8	2.1
կապ	421	1870	2.0	5.3	75	1017	0.5	3.6
մշակույթ	4	7	0.0	0.0	0	21	0	0.1
իրավաբանական ծառայություններ	4	123	0.0	0.4	0	35	0.0	0.1
այլ ծառայություններ	406	2529	1.9	7.1	260	892	1.6	3.3

Աղբյուրը. SSYUL 2004, 2011թթ.

Գծապատկեր 7.4. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերի կառուցվածքը 2004 և 2011թթ.-ին՝ ըստ բնակավայրի տեսակի (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

(տոկոսներով)

Աղբյուրը. SSYUL 2004, 2011թթ.

Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերն ըստ բնակավայրի տեսակի և առավել մանրամասն բաշխվածությամբ 2008-2011թթ.-ի համար բերված են Հավելված 3-ում, Աղյուսակ A7.1-ում:

7.3. Եկամուտների ու ծախսերի անհավասար բաշխվածության գնահատումը

Տնային տնտեսությունների ծախսերի ցուցանիշն առավել վստահելի ցուցանիշ է եկամուտի տվյալների համեմատ, քանի որ վերջիններս հաճախ թաքցվում կամ ավելի պակաս են նշվում հարցվողների կողմից (եկամուտները չբացահայտելու հակվածության էֆեկտը):

Բնակչության եկամուտների կամ ծախսերի տարբերակման համար հաշվարկվում է ”բնեռային” քվինտիլների հարաբերության գործակիցը: Այն է, 20% առավել ապահովված բնակչության եկամուտների կամ ծախսերի մակարդակի հարաբերությունը 20% նվազագույն ապահովված բնակչության եկամուտների կամ ծախսերի մակարդակին: Համաձայն այդ գնահատականի 2011թ.-ին՝ 2004թ.-ի համեմատ նվազել է 20 տոկոս ամենաապահով և 20 տոկոս ամենաանապահով բնակչության դրամական եկամուտների հարաբերակցությունը՝ 10.6 անգամից հասնելով 8.0 անգամի, իսկ սպառողական ծախսերի մասով՝ 5.8 անգամից հասնելով 5.4 անգամի (Աղյուսակ 7.7): ”Բնեռային” քվինտիլների հարաբերության գործակիցն ըստ բնակչության դրամական եկամուտների 2011թ.-ին համընկել է 2007, 2009 և 2010թթ. գործակիցին:

Աղյուսակ 7.7. Հայաստան. 20 տոկոս ամենաապահով և 20 տոկոս ամենաանապահով բնակչության եկամուտների և ծախսերի հարաբերակցությունը, 2004-2011թթ.

	20 % ամենաապահով և 20 % ամենաանապահով բնակչության եկամուտների և ծախսերի հարաբերակցությունը							
	2004թ.	2005թ.	2006թ.	2007թ.	2008թ.	2009թ.	2010թ.	2011թ.
Ըստ դրամական եկամուտների	10.6 անգամ	9.5 անգամ	7.6 անգամ	8.0 անգամ	7.8 անգամ	8.0 անգամ	8.0 անգամ	8.0 անգամ
Ըստ սպառողական ծախսերի	5.8 անգամ	6.0 անգամ	5.4 անգամ	5.6 անգամ	5.2 անգամ	5.1 անգամ	5.2 անգամ	5.4 անգամ

Աղբյուրը. *SSYUՀ 2004-2011թթ.*

Աղյուսակ 7.8. Հայաստան. 10 տոկոս ամենաապահով և 10 տոկոս ամենաանապահով բնակչության եկամուտների և ծախսերի հարաբերակցությունը, 2004-2011թթ.

	10 % ամենաապահով և 10 % ամենաանապահով բնակչության եկամուտների և ծախսերի հարաբերակցությունը							
	2004թ.	2005թ.	2006թ.	2007թ.	2008թ.	2009թ.	2010թ.	2011թ.
Ըստ դրամական եկամուտների	20.8 անգամ	17.9 անգամ	13.9 անգամ	15.6 անգամ	14.1 անգամ	14.5 անգամ	14.2 անգամ	14.8 անգամ
Ըստ սպառողական ծախսերի	9.5 անգամ	10.0 անգամ	8.7 անգամ	8.9 անգամ	8.0 անգամ	7.9 անգամ	8.1 անգամ	8.5 անգամ

Աղբյուրը. *SSYUՀ 2004-2011թթ.*

Բնակչության եկամուտների կամ ծախսերի ”բնեռային” դեցիլների հարաբերության գործակիցը (այն է, 10% առավել ապահովված բնակչության եկամուտների կամ ծախսերի մակարդակի հարաբերությունը 10% նվազագույն ապահովված բնակչության եկամուտների

կամ ծախսերի մակարդակին) ավելի ցայտուն է, քան քվինտիլային հարաբերության գործակիցը: 2011 թ.-ին այդ հարաբերակցությունն ըստ սպառողական ծախսերի կազմել է 8.5 անգամ, իսկ ըստ բնակչության դրամական եկամուտների՝ 14.8 անգամ :

Բնակչության միջև եկամուտների և ծախսերի բաշխման հիման վրա հաշվարկվող կենսամակարդակի անհավասարության գնահատման հիմնական ցուցանիշի՝ Ջինիի գործակցի վերլուծությունը բերված է սույն զեկույցի երրորդ գլխում:

Տնային տնտեսությունների մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական սպառողական ծախսերի կառուցվածքի փոփոխությունը 2004-2011թթ.-ին ըստ դեցիլային խմբերի բերված է հավելված 3-ի Աղյուսակ A7.2 –ում:

Ինչպես և սպասվում էր, անապահով տնային տնտեսությունների սննդի համար կատարվող ծախսերի մասնաբաժինն ընդհանուր սպառողական ծախսերի կազմում ավելի մեծ է, քան միջին հանրապետականը: Դիտարկվող ժամանակահատվածում (2004-2011թթ) մոտ կրկնակի ավելացել են առաջին դեցիլային խմբի տնային տնտեսությունների ծառայությունների վրա կատարված ծախսերը (Գծապատկեր 7.5, Աղյուսակ 7.9): Տասներորդ դեցիլի տնային տնտեսություններն առաջին դեցիլի տնային տնտեսությունների համեմատ ավելի շատ են օգտվել թե՛ ծառայություններից, և թե՛ ձեռք բերել ոչ պարենային ապրանքներ:

Աղյուսակ 7.9. Հայաստան. Ծախսերի հիմնական հոդվածների մասնաբաժինը տնային տնտեսությունների միջին ամսական սպառողական ծախսերի կառուցվածքում, 2004-2011թթ., (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

(տոկոսներով)

Դեցիլային խմբեր ըստ սպառողական ծախսերի	Տարիներ	Սպառողական ծախսեր	այդ թվում՝				
			սննդամթերք*	ալկոհոլային խմիչք	ծխախոտ	ոչ պարենային ապրանքներ	ծառայություններ
I	2004 թ.	100	73.4	0.4	5.1	8.6	12.5
	2005 թ.	100	72.5	0.3	4.4	8.6	14.2
	2006 թ.	100	72.7	0.2	3.9	7.0	16.2
	2007 թ.	100	69.7	0.4	4.6	7.2	18.1
	2008 թ.	100	67.4	0.4	4.5	7.3	20.4
	2009 թ.	100	63.6	0.2	5.1	7.7	23.4
	2010 թ.	100	64.6	0.3	3.9	8.5	22.7
	2011 թ.	100	62.9	0.3	4.4	8.2	24.2
II	2004 թ.	100	71.4	0.4	4.7	10.2	13.3
	2005 թ.	100	70.4	0.4	4.9	9.3	15.0
	2006 թ.	100	72.2	0.3	4.3	8.4	14.8
	2007 թ.	100	68.3	0.5	3.8	9.2	18.2
	2008 թ.	100	66.3	0.4	4.0	8.2	21.1
	2009 թ.	100	63.1	0.3	4.1	9.2	23.3
	2010 թ.	100	63.5	0.3	4.2	9.3	22.7
	2011 թ.	100	62.9	0.4	4.6	9.1	23.0
III	2004 թ.	100	71.7	0.6	5.1	8.9	13.7
	2005 թ.	100	71.2	0.4	4.6	8.9	14.9
	2006 թ.	100	69.3	0.5	4.3	9.7	16.2
	2007 թ.	100	65.5	0.5	4.8	8.5	20.7
	2008 թ.	100	62.8	0.4	4.4	9.4	23.0
	2009 թ.	100	61.0	0.4	4.7	10.6	23.3

Դեցի- լային խմբեր ըստ սպառողա - կան ծախսերի	Տարի- ներ	Սպառողա- կան ծախսեր	այդ թվում՝				
			աննդա- վթերք*	ակոնոլա- յին խմիչք	ծխախոտ	ոչ պարենային ապրանքներ	ծառայու- թյուններ
	2010 թ.	100	61.6	0.5	4.3	11.1	22.5
	2011 թ.	100	61.7	0.4	4.0	10.9	23.0
IV	2004 թ.	100	69.5	0.4	5.3	10.7	14.1
	2005 թ.	100	68.4	0.5	4.7	10.6	15.8
	2006 թ.	100	66.9	0.5	5.1	9.8	17.7
	2007 թ.	100	62.8	0.6	5.2	9.4	22.0
	2008 թ.	100	60.4	0.6	4.1	11.1	23.8
	2009 թ.	100	59.6	0.5	4.7	11.7	23.5
	2010 թ.	100	60.7	0.6	4.1	11.5	23.1
	2011 թ.	100	60.6	0.3	4.5	11.8	22.8
	V	2004 թ.	100	66.6	0.6	5.2	11.5
2005 թ.		100	66.6	0.5	4.8	11.3	16.8
2006 թ.		100	66.2	0.7	4.8	12.4	15.9
2007 թ.		100	61.7	0.6	4.6	10.7	22.4
2008 թ.		100	57.5	0.6	4.7	12.2	25.0
2009 թ.		100	58.2	0.6	5.0	12.1	24.1
2010 թ.		100	59.2	0.6	4.1	12.0	24.1
2011 թ.		100	58.6	0.4	4.3	12.0	24.7
VI	2004 թ.	100	64.1	0.7	4.9	12.5	17.8
	2005 թ.	100	65.3	0.6	4.9	10.9	18.3
	2006 թ.	100	64.0	0.6	5.0	11.6	18.8
	2007 թ.	100	59.8	0.6	4.4	12.8	22.4
	2008 թ.	100	57.1	0.5	3.9	13.5	25.0
	2009 թ.	100	55.1	0.7	4.5	12.9	26.8
	2010 թ.	100	57.4	0.6	4.4	13.7	23.9
VII	2004 թ.	100	61.7	0.8	4.5	13.9	19.1
	2005 թ.	100	62.3	0.7	5.0	12.4	19.6
	2006 թ.	100	60.3	0.9	4.8	12.6	21.4
	2007 թ.	100	58.7	0.8	4.3	13.3	22.9
	2008 թ.	100	55.3	0.6	3.5	16.0	24.6
	2009 թ.	100	54.7	0.9	3.8	15.3	25.3
	2010 թ.	100	55.3	0.7	4.3	14.6	25.1
	2011 թ.	100	58.1	0.8	4.1	13.8	23.2
VIII	2004 թ.	100	59.3	0.9	4.8	13.7	21.3
	2005 թ.	100	59.1	0.7	5.0	12.9	22.3
	2006 թ.	100	57.9	0.9	4.8	13.3	23.1
	2007 թ.	100	55.6	1.0	4.1	14.7	24.6
	2008 թ.	100	52.5	0.9	3.9	16.6	26.1
	2009 թ.	100	51.5	0.9	3.9	17.0	26.7
	2010 թ.	100	54.8	0.9	3.7	15.8	24.8
	2011 թ.	100	56.3	0.7	3.6	15.1	24.3
IX	2004 թ.	100	55.1	1.0	4.0	16.3	23.6
	2005 թ.	100	56.3	1.1	3.8	14.7	24.1
	2006 թ.	100	53.9	1.1	4.0	15.6	25.4
	2007 թ.	100	49.8	1.1	3.4	18.3	27.4

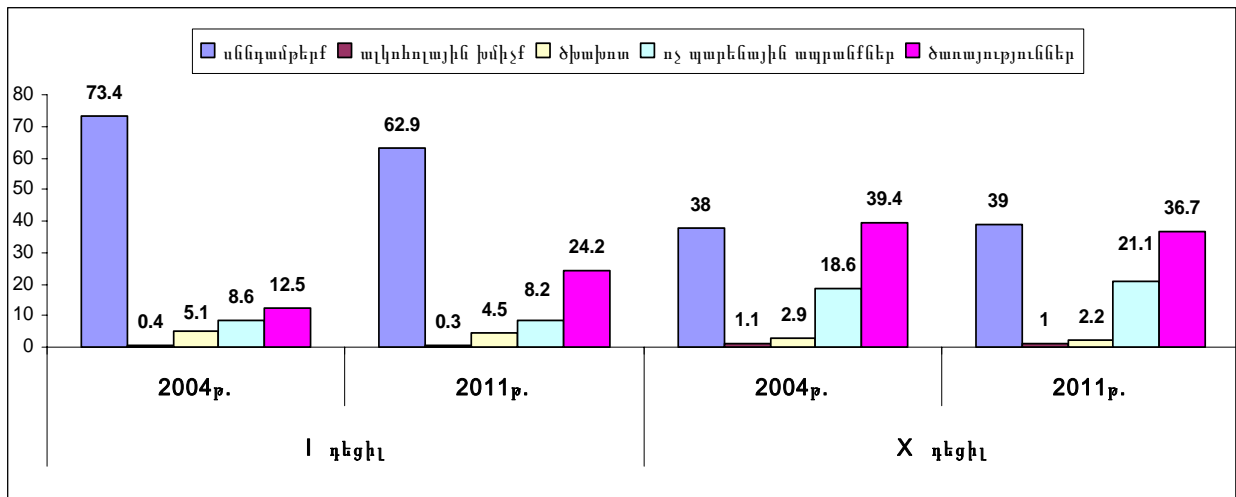
Դեցի- լային խմբեր ըստ սպառողա- կան ծախսերի	Տարի- ներ	Սպառողա- կան ծախսեր	այդ թվում՝				
			աննդա- մբերք*	ալկոհոլա- յին խմիչք	ծխախոտ	ոչ պարենային ապրանքներ	ծառայու- թյուններ
	2008 թ.	100	47.3	0.8	3.2	19.1	29.6
	2009 թ.	100	49.2	1.1	3.3	17.2	29.2
	2010 թ.	100	52.1	1.4	3.7	17.2	25.6
	2011 թ.	100	53.0	1.1	3.4	15.5	27.0
X	2004 թ.	100	38.0	1.1	2.9	18.6	39.4
	2005 թ.	100	38.6	1.3	2.5	21.0	36.6
	2006 թ.	100	41.1	1.3	2.8	18.7	36.1
	2007 թ.	100	39.9	1.2	2.3	22.5	34.1
	2008 թ.	100	40.1	1.2	2.6	22.6	33.5
	2009 թ.	100	38.9	1.2	2.5	20.1	37.3
	2010 թ.	100	38.3	1.4	2.3	20.1	37.9
	2011 թ.	100	39.0	1.0	2.2	21.1	36.7

Աղբյուրը. SSԿԱՀ 2004-2011թթ.

*) ներառյալ սեփական արտադրության սննդամթերքի սպառման արժեքը

Գծապատկեր 7.5. Հայաստան. Տնային տնտեսությունների սպառողական ծախսերի կառուցվածքն I-ին և X-րդ դեցիլային խմբերում 2004 և 2011թթ. (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական)

(տոկոսներով)

Աղբյուրը. SSԿԱՀ 2004 և 2011թթ.

*) ներառյալ սեփական արտադրության սննդամթերքի սպառման արժեքը

Երբ էներգակիրների վրա ծախսվող գումարները դիտարկվում են ըստ **սպառողական ծախսերի** դեցիլային խմբերի բաշխվածության, ապա պարզ երևում են սպառման մեջ առկա տարբերությունները: Այսպես, 2011թ.-ին գազի վրա I-ին դեցիլային խումբը ծախսել էր ամսական 768 դրամ, X-րդ դեցիլային խումբը՝ 4036 դրամ, իսկ Էլեկտրաէներգիայի վրա, համապատասխանաբար, 770 և 2294 դրամ:

7.4 Տնային տնտեսությունների սպառումը

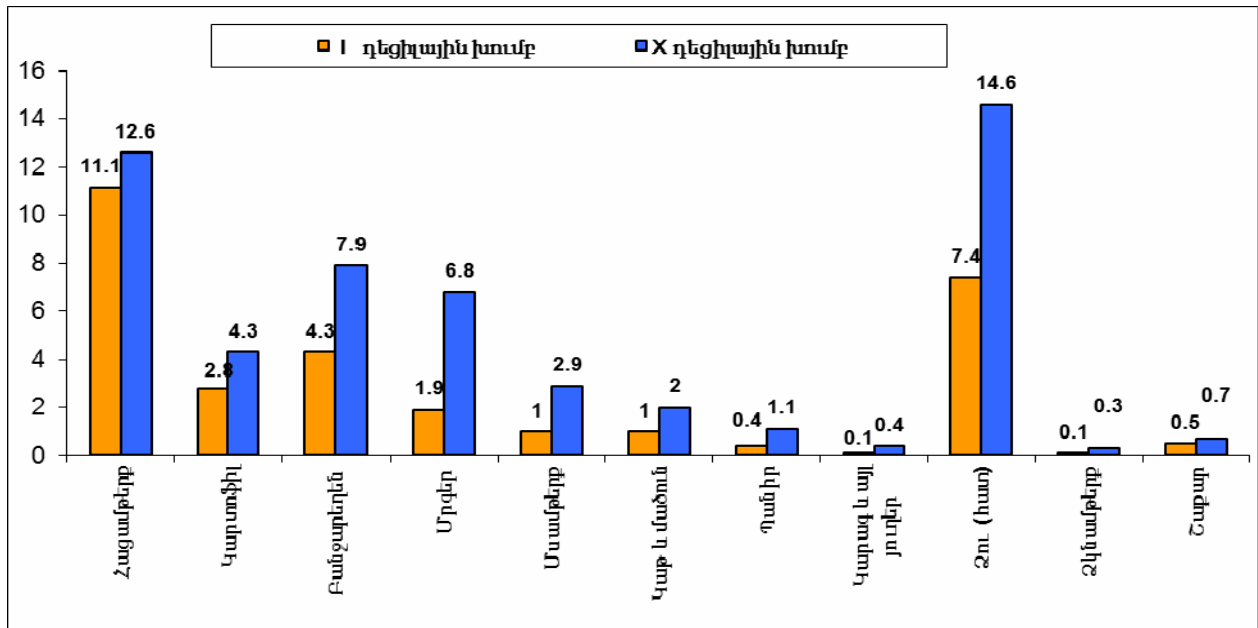
Տնային տնտեսությունների կենսամակարդակը բնութագրող ցուցանիշներից է սննդամթերքի սպառումը: Սպառված սննդամթերքին է վերաբերվում այն մթերքը, որը հաշվետու ժամանակահատվածում գնվել, ստացվել է սեփական տնտեսությունից կամ որպես նվիրատվություն:

Սննդամթերքի սպառումը ներկայացված է հետևյալ սննդախմբերի կտրվածքով՝

- հացամթերք
- կարտոֆիլ
- բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր
- մրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված
- շաքարավազ
- միս և մսամթերք
- ձկնամթերք
- կաթ և մածուն
- ձու
- պանիր
- կարագ և յուղ
- բուսական և այլ յուղեր:

Երբ սննդամթերքի սպառումը դիտարկվում է ըստ **սպառողական ծախսերի** դեցիլային խմբերի բաշխվածության, ապա պարզ երևում են սպառման մեջ առկա տարբերությունները: Այսպես, 2011թ-ին կարագի սպառումը մեկ ամսվա կտրվածքով մեկ շնչի հաշվով տասներորդ դեցիլում 4 անգամ գերազանցում է այդ սննդամթերքի սպառմանն առաջին դեցիլում, մսամթերքի սպառումը՝ 2.9 անգամ, մրգերի սպառումը գերազանցում է 3.6 անգամ, ձվի սպառումը՝ 2 անգամ, բանջարեղենի և բոստանային մշակաբույսերի սպառումը՝ 1.8 անգամ, կաթի և մածունի սպառումը՝ 2 անգամ, (Գծապատկեր 7.6): Հարկ է նշել, որ 2011թ-ին 2004թ-ի համեմատ, առաջին և տասներորդ դեցիլային խմբերում դրական տեղաշարժ է դրսևորվել սննդախմբերի սպառման մեջ՝ բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր, մրգեր և հատապտուղներ, միս և մսամթերք, ձու, բուսական և այլ յուղեր:

Գծապատկեր 7.6. Հայաստան. Հիմնական սննդամթերքի միջին ամսական սպառումը 2011թ.-ին ըստ I և X դեցիլային խմբերի սպառողական ծախսերի (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական, կիլոգրամներով)

Աղբյուրը. *SSYUL 2011թ.*

Աղյուսակ 7.10–ում բերված է հիմնական սննդամթերքի միջին ամսական սպառումն ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի բաշխվածության 2004-2011թթ.-ին (տնային տնտեսության մեկ անդամի հաշվով):

Աղյուսակ 7.10. Հայաստան. Հիմնական սննդամթերքի միջին ամսական սպառումն ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի 2004-2011թթ.-ին (մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական, կիլոգրամներով)

2004 թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Հացամթերք	12.8	12.5	12.2	12.9	12.7	12.9	12.4	13.2	13.8	13.1	12.8
Կարտոֆիլ	4.0	3.91	3.73	3.93	3.86	4.10	3.94	4.27	4.38	4.30	4.32
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	5.3	3.7	4.3	4.8	5.1	5.7	5.4	6.2	6.3	6.4	6.3
Մրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	2.7	1.6	1.7	2.0	2.4	2.6	2.8	3.2	3.4	3.8	4.2
Միս և մսամթերք	1.4	0.7	0.8	1.0	1.1	1.3	1.4	1.7	1.9	2.3	2.6
Կաթ և մածոն, յիտր	1.9	1.3	1.6	2.0	1.9	1.9	2.0	2.2	2.4	2.1	1.9
Պանիր	0.7	0.5	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.9	0.9	0.9
Կարագ և յուղ	0.2	0.4	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.7
Ձու, հատ	8.5	5.2	6.4	7.8	8.2	8.8	8.7	9.7	10.9	10.9	11.7
Զկնամթերք	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3
Շաքար	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.6	0.6
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, յիտր	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3

2005 թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	13.3	11.5	12.4	12.8	13.0	13.3	13.8	13.8	14.0	14.5	14.2
Կարտոֆիլ	4.2	3.9	3.8	3.8	3.8	4.0	4.3	4.3	4.3	4.9	4.9
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	5.8	3.5	4.0	5.0	5.1	5.6	5.9	6.7	6.9	7.4	7.6
Սրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	3.5	1.6	2.1	2.3	2.6	3.2	3.3	4.0	5.0	5.2	6.1
Միս և մսամթերք	1.7	0.7	1.0	1.0	1.2	1.4	1.6	1.9	2.1	2.5	3.3
Կաթ և մածուն, լիտր	1.9	1.2	1.4	1.7	1.7	1.9	2.1	1.9	2.2	2.3	2.4
Պանիր	0.8	0.5	0.6	0.7	0.7	0.8	0.9	0.8	1.0	1.0	1.0
Կարագ և յուղ	0.7	0.4	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.8	0.9
Ձու, հատ	9.2	4.4	6.4	7.9	8.0	8.9	9.9	10.1	10.6	12.4	13.4
Ձկնամթերք	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4
Շաքար	0.7	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3

2006 թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	13.8	11.8	12.8	13.3	13.7	13.7	13.9	14.2	14.4	14.9	15.2
Կարտոֆիլ	4.5	3.8	4.1	4.4	4.0	4.5	4.4	4.7	5.0	4.9	5.1
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	6.1	3.9	5.0	5.3	5.8	6.3	6.3	6.6	7.1	7.5	7.5
Սրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	3.8	1.9	2.7	3.0	3.0	3.4	3.7	4.3	4.6	4.9	6.5
Միս և մսամթերք	1.9	1.0	1.1	1.3	1.5	1.7	2.1	2.1	2.5	2.7	3.6
Կաթ և մածուն, լիտր	1.9	1.0	1.4	1.7	1.7	2.4	2.1	2.1	2.0	2.1	2.2
Պանիր	1.2	0.7	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.3	1.4	1.5	1.5
Կարագ և յուղ	0.7	0.4	0.5	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9
Ձու, հատ	8.7	4.8	6.9	7.6	7.9	8.8	9.3	9.3	9.9	10.7	11.9
Ձկնամթերք	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.4
Շաքար	0.7	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4

2007 թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	13.3	11.2	12.2	12.7	12.8	13.6	13.6	14.0	14.2	14.1	14.2
Կարտոֆիլ	3.9	2.9	3.2	3.7	3.8	4.1	4.0	4.1	4.3	4.4	4.4
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	6.4	3.4	4.7	5.4	5.8	6.4	7.1	7.3	8.1	7.8	8.0
Սրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	3.9	2.0	2.4	3.0	3.1	3.4	4.0	4.4	5.3	5.1	6.1
Միս և մսամթերք	1.9	1.0	1.1	1.4	1.5	1.7	1.9	2.2	2.4	2.6	3.5
Կաթ և մածուն, լիտր	1.9	1.3	1.7	1.6	1.7	1.9	2.1	1.9	2.2	2.2	2.1

2007 թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Պանիր	1.2	0.6	0.8	1.0	1.1	1.3	1.5	1.5	1.4	1.4	1.4
Կարագ և յուղ	0.5	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.7
Ձու, հատ	9.4	6.0	7.4	7.8	7.9	9.2	9.9	10.4	11.0	11.3	12.7
Ձկնամթերք	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3
Շաքար	0.8	0.5	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.9	0.8	0.9
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.5	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6

2008 թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	12.7	11.5	11.8	12.2	12.5	13.2	13.5	13.4	13.1	12.9	13.0
Կարտոֆիլ	3.9	3.3	3.5	3.6	3.8	4.0	3.9	4.1	4.2	4.2	4.2
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	6.3	5.2	5.4	5.9	5.9	6.1	7.0	7.0	6.6	6.5	7.1
Սրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	3.9	2.0	2.5	2.7	3.4	3.8	4.8	4.8	4.9	5.0	5.1
Միս և մսամթերք	2	1	1.2	1.3	1.6	1.8	2.1	2.2	2.5	2.8	3.5
Կաթ և մածուն, լիտր	1.7	1.3	1.4	1.6	1.6	1.8	1.9	2.0	1.9	1.8	1.9
Պանիր	1.06	1.20	1.34	1.16	1.04	1.00	1.01	.97	.93	.94	1.01
Կարագ և յուղ	0.4	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5
Ձու, հատ	10.1	5.9	7.8	8.5	9.0	10.5	10.6	11.5	11.5	12.7	13.2
Ձկնամթերք	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3
Շաքար	0.7	0.8	0.8	0.7	0.6	0.7	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6

2009թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	12.3	11.9	12.0	12.2	12.0	12.1	12.0	12.4	12.4	12.8	12.6
Կարտոֆիլ	3.9	3.8	3.6	3.6	3.9	3.9	4.0	4.0	4.0	4.4	4.0
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	6.1	4.3	4.8	5.2	5.9	6.4	6.1	6.6	6.9	7.0	7.4
Սրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	4.5	2.5	2.8	3.7	3.8	4.3	4.4	5.2	5.7	5.9	6.9
Միս և մսամթերք	2.0	1.0	1.3	1.5	1.7	1.7	1.9	2.2	2.4	2.9	3.4
Կաթ և մածուն, լիտր	1.7	1.1	1.4	1.5	1.7	1.6	1.7	2.1	2.1	2.0	1.9
Պանիր	1.0	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2
Կարագ և յուղ	0.4	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5
Ձու, հատ	10.5	6.9	8.4	9.2	9.5	10.4	10.6	11.3	12.2	13.1	13.5
Ձկնամթերք	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3
Շաքար	0.7	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7	0.8	0.7
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6

2010թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	11.9	11.5	11.3	11.5	11.8	11.7	12.5	11.7	12.2	12.4	12.2
Կարտոֆիլ	3.9	3.4	3.5	3.6	3.8	3.8	4.0	3.8	4.1	4.3	4.2
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	5.7	3.8	4.7	5.0	5.4	5.9	6.1	6.0	6.6	6.7	7.0
Մրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	4.3	2.0	2.6	3.1	3.7	3.9	4.4	4.7	5.1	5.9	7.4
Միս և մսամթերք	1.8	0.7	1.0	1.2	1.4	1.6	1.8	2.0	2.2	2.6	3.1
Կաթ և մածուն, լիտր	1.7	1.3	1.3	1.4	1.7	1.7	1.7	1.7	1.9	1.9	2.0
Պանիր	0.8	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0
Կարագ և յուղ	0.3	0.1	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.5
Ձու, հատ	11.1	7.2	9.1	9.9	10.9	11.2	12.0	11.6	12.6	12.9	13.2
Ձկնամթերք	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3	0.3
Շաքար	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6

2011թ.	Ընդամենը	Ըստ սպառողական ծախսերի դեցիլային խմբերի									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X
Հացամթերք	12.2	11.1	11.2	11.4	11.7	12.0	12.7	13.0	13.2	13.1	12.6
Կարտոֆիլ	3.6	2.8	3.1	3.2	3.4	3.4	3.9	4.0	4.0	4.2	4.3
Բանջարեղեն և բոստանային մշակաբույսեր	6.5	4.3	5.0	5.6	6.2	6.2	7.2	7.3	7.6	7.9	7.9
Մրգեր և հատապտուղներ, ներառյալ չորացված	4.0	1.9	2.5	2.8	3.4	3.5	4.1	4.7	5.1	5.5	6.8
Միս և մսամթերք	1.8	1.0	1.2	1.3	1.5	1.6	1.8	2.1	2.0	2.4	2.9
Կաթ և մածուն, լիտր	1.7	1.0	1.4	1.3	1.6	1.7	1.8	1.9	2.0	1.9	2.0
Պանիր	0.8	0.4	0.6	0.6	0.8	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1
Կարագ և յուղ	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4
Ձու, հատ	11.2	7.4	8.3	9.3	10.3	10.6	12.0	13.0	13.5	13.6	14.6
Ձկնամթերք	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.3
Շաքար	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.7
Բուսական յուղ և այլ յուղեր, լիտր	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6

Աղբյուրը. *SSYULZ 2004-2011թթ.*